

Boerderij educatie doe je samen

Het is mooi dat er steeds meer boeren zijn die een passie hebben voor boerderij educatie. Die schoolklassen ontvangen op de boerderij en kinderen laten zien en ervaren waar het eten vandaan komt en hen willen laten meegenieten van alles wat de boerderij te bieden heeft.

Maar het gaat niet altijd van een leien dakje. Veel educatieboeren hebben moeite om financiering te vinden voor de educatie activiteiten. Afgelopen jaar hebben we een aantal educatieboeren gevraagd hoe zij hun educatietak succesvol hebben ontwikkeld. De conclusie is dat je het samen moet doen. Dit kan op twee manieren.

Albert en Angela van de [Stadshoeve in Amsterdam](#) en Tineke van de Berg van de [Stadsboerderij in Almere](#) zijn pioniers die al meer dan 15 jaar met educatie bezig zijn. Ze hebben veel geïnvesteerd in de samenwerking met het stedelijke Natuur- en Milieu Educatie (NME) centrum; het [ANMEC](#) in Amsterdam en [Stad en Natuur](#) in Almere. De samenwerking met deze NME centra loopt goed. Deze educatieboeren zijn nu onderdeel van het aanbod dat deze NME centra uitzetten bij alle basisscholen in de stad. Ze ontvangen elke week meerdere schoolklassen. Het programma op de boerderij is een prima aanvulling op het reguliere NME aanbod. Het programma sluit aan bij thema's waar de scholen mee bezig zijn, zoals de herkomst van ons voedsel, gezondheid en het omgaan met dieren.

Stadshoeve Amsterdam (bron: www.boerderijeducatie-amsterdam.nl)

De NME centra en leerkrachten van scholen zien de meerwaarde van boerderij educatie. Kinderen leren over voedsel wat blijkt uit de volgende uitspraak: *“Dat ze weten waar hun voedsel vandaan komt, dat ze weten hoe het gaat op de boerderij, iets te weten komen over de kringloop van het leven, dat ze überhaupt eens een koe zien. Dat ze een boer(in) in levende lijve ontmoeten. Dat ze ontdekken dat een boerin ook de kinderen naar school brengt en kinderen kan krijgen en dat ‘de boer’ niet iets abstracts blijft”.*

Stadsboerderij Almere (bron: <http://helenpark.nl>)

De boerderij kan ook bijdragen aan het reken- of taalonderwijs. Een leerkracht geeft aan: *“Je maakt rekenen heel inzichtelijk door bijvoorbeeld te vragen hoeveel melk geeft een koe en hoeveel kaas kun je daarvan maken of hoeveel voer komt er van het land... en er zijn trouwens ook veel gezegden die met de boerderij te maken hebben”.*

Samenwerking met het NME is een mooie manier om je onmisbaar te maken in de gemeente en je in te bedden in gemeentelijk beleid. De samenwerking met een NME centrum biedt vooral

perspectief als je dicht bij de stad ligt en er nog geen andere educatieboeren zijn die met het NME centrum samenwerken. Dit biedt dus perspectief voor een beperkt aantal boeren die zich willen specialiseren in educatie op de boerderij. Kies je deze weg, dan moet je ook bedenken dat er in veel gemeenten op NME wordt bezuinigd. Dat kan de samenwerking met NME centra onder druk zetten.

Wat je als educatieboer(in) ook kunt doen is samenwerken met andere educatieboeren in de regio. Een mooi voorbeeld is [Klasseboeren](#) in Noord Brabant. Voordeel van regionale samenwerking is dat je elkaar kunt stimuleren, dat je samen een breed aanbod kunt ontwikkelen (bijvoorbeeld tuinbouw- en akkerbouw- en veebedrijven). Je kunt de taken onderling verdelen. De één is goed in sponsors werven, de ander in scholen benaderen. Het is dan wel van belang dat alle boeren zich inzetten en niet achterover gaan leunen. Dan wordt het niets. Ook hier zullen boeren echt tijd moeten investeren om de schoolklassen naar de boerderij te krijgen. Door samenwerking kun je meer reclame maken en zo een sterk merk opbouwen. 'Klasseboeren' is een sterk merk dat aantrekkelijk is voor sponsors om zich aan te verbinden. Zo worden de Klasseboeren ondersteund door de provincie Gelderland, de NZO en verschillende bedrijven. Je kunt samen ook makkelijker bijdragen aan professionalisering en erkenning van de sector.

Een manier om scholen nog meer te verbinden met educatieboeren is gebruik maken van sociale media. Je kunt via [facebook](#), via een webcam of andere middelen de kinderen steeds op de hoogte houden van wat er op de boerderij gebeurt. Hierdoor blijf je in beeld en is de kans groter dat kinderen, of klassen van die school vaker terug komen.

Kortom: samenwerking biedt veel voordelen en deze samenwerking kun je op verschillende manieren insteken, zoals hierboven beschreven. Bedenk wel dat veel tijd en creativiteit nodig is om schoolklassen naar de boerderij te krijgen en regelmatig te laten terugkomen.

Over de auteur: Jan Hassink, onderzoeker zorglandbouw, stadslandbouw en boerderij educatie bij Wageningen UR en coördinator van zorgboerderij [Hoeve Klein Mariëndaal](#) in Arnhem (Jan.hassink@wur.nl).

Foto's van boerderij educatie delen via je facebookpagina
(bron: [facebook Boerderij-educatie Rivierenland](#))

Dit essay is onderdeel van project Boerderij educatie (BO-23.05-002-008) wat is uitgevoerd door Praktijkonderzoek Plant & Omgeving en Plant Research International, beide onderdeel van Wageningen UR. Het project is (mede) gefinancierd door het Ministerie van Economische Zaken, in het kader van de PPS Multifunctionele landbouw (PPS MFL –TKI-AF-12027).